

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 10 k.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 15. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1914. január 20

Vidéki katolikus nagygyűlések.

A keresztény restauráció munkája egyre hatalmasabban bontakozik ki Magyarországon. Első sorban a hitélet mélyül. Talán soha olyan széles körökben az igazi hitélet Magyarországon lelkes táborra nem talált, mint éppen napjainkban. A templomok telve, az oltárok előtt ájtatos hivek serege, a vallásos társulatok folyton szaporodnak s élükön haladnak az intelligencia vallásos egyesülései, az Urak és Urnők kongregációi. A szentségekhez járulás olyan nagy arányokat vert s olyan benső hitéletnek a bizonyossága, a minőről pár évvel ezelőtt alig álmodtunk volna.

A hitnek ez a benső átélése adja aztán biztos alapját a katolikus akciók erejének. Nem tüntetés, nem érdekszövetkezés a keresztény restauráció, hanem a bensőséges hitéletnek szükségszerű közéleti megnyilvánulása. A lelkek legmélyéből fakadnak katolikus akcióink s azért van bennük erő, élet és meggyőző igazság.

A katolikus akciók országos jelentőségű ünnepe minden évben az Országos Katolikus Nagygyűlés. Néhány év óta azonban már ez sem elégséges. Az országos jellegű nagygyűlés mellett egyes vidékek katolikusai egymás után tartják meg a maguk részleges katolikus nagygyűlését, hogy azok, a kik az országos gyűléseken részt nem vehetnek, egyik vidéki központokon se regeljenek össze időről-időre s ott keresve érintkezést az országos mozgalomnak vezéreivel, gyűjtsenek lelkesedést, erőt, kitartást a további

munkálkodáshoz és legyenek az országos nagygyűlések munkájának folytatói, továbbvivői minden vidéken.

Nemrég a Felvidék tartott katolikus nagygyűlést, most Erdély követte a példát Brassóban.

Az erdélyi katolikus nagygyűlésnek a keresztény szempont mellett még magyar szempontból is nagy jelentősége van. Brassó magyar lapjai egyértelműleg elismerik, hogy ott a katolikus táborozás magyar erőgyűjtést is jelent. A most folyó oláh paktum tárgyalások miatt az erdélyi magyarság különben is ideges; egy-egy olyan városban, mint Brassó, a magyarság aggódik eddigi szép sikereinek elvesztésén s egész Erdély magyarságának szétporlását látja a paktumban. Ebben a gondterhes hangulatban valósággal felvillanyozta Erdély magyarságát a brassói katolikus nagygyűlés, melynek a Királyhágón inneni oldaláról jött szónokai mintha a szorongatott magyar Erdélynek a testvér Magyarország bátorító, erősítő kézzsoritását hozták volna el.

Erdély a mai, rá nézve annyira válságos időben ismét megérzi, hogy Szent István óta egy biztos támasza van Magyarországnak: a kereszténység. Ez a brassói katolikus nagygyűlésnek egyik legragyóbb tanulsága.

Pénzügyi egyezmény. A horvát pénzügyi egyezmény marad a régi. Tisza kijelentette, hogy a 15 milliós differenciáról szóló hírek a fantázia szüleményei. A regnikoláris bizottságot legközelebb megalakítják.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 19.

Beöthy Pál elnök az ülést 11 órakor nyitja meg.

Előterjeszti az irományokat, jelenti, hogy küldöttség vett részt a fumei vízrebocsátáson.

Ezután áttér arra, hogy a mult ülésen Polónyi Géza összeférhetetlenségi bejelentést akart tenni az elnök ellen. S teljesen osztja azon kijelentéseket, melyeket akkor az alelnök és miniszterelnök tett. Kéri a Házat, hogy adják meg Polónyinak azt a jogot, hogy ha az összeférhetetlenséget beakarja jelenteni, azt a napirendi vita közben is tehesse.

A Ház elfogadja.

Sajtóvita.

Barabás Béla: A többség szeretné azt, ha az ellenzék a Házban nem volna; de teljesítik kötelességüket és mégis itt maradnak. A sajtót éppen az ellenzék nem hagyhatja cserben, de segítik őket abban, hogy a sajtószabadságot megvédjék. A sajtó az alkotmányos küzdelemben mindenkor megálta a helyét, az a sajtó, mely nem volt megvásárolható. Felolvassa, hogy a trónbeszédben, amely a kormány programja, sok olyat ígért, melyre még a sor nem került s így nagy oka lehet annak, hogy a sajtójavaslat, melyről egy szót se szóltak a programban, oly hamar napirendre került. A kath. autonomia, a középiskolai reform, ipartörvény, víziutak, csatornák ügye nem oly sürgős a kormánynak, mint a sajtójavaslat, bár azokat a programban nagyban ígérte.

A szónok elmondja ezután részletesen a csomagszállító r. t. történetét, s bár az elnök figyelmezteti, hogy csak a tárgynál maradjon, mégis tovább beszél, s kifejti, hogy a csomagszállító helyébe lépett új társaság oly kedvezményeket kapott a kormánnytól, melyek nagyon károsak az államasutakra, ilyen kedvezmény az átlag-súly is, s a sajtó mindezek ellen hiába tiltakozott, s Lukács Lászlót s más államhivatalnokokat is hiába illettek beesületsértő kife-

HOLLANDY, PAPP ÉS VELICS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portal- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Kaszárnya-tér 7. szám. (Pankolics-telep)

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket rak-táron tartunk. — Jobbminőségű butorok javítása és fényezése (a helyszínen is) azonnal jutányos áron eszközöltetik. — Tervekkel és rajzokkal kívánatra díjtalanul szolgálok.

jezésekkel, senki se kezdett sajtópört. Majd foglalkozik a sajtótermékek szállításával, s kimutatja, hogy a javaslat ebben se nyújt kedvezményt, hanem csak azt, mi a nemzetközi postaegyezmény következményei.

Barabás még beszél.

A kormány új akcióra készül a sajtó ellen, hogy olyan panamákat többé ne szellőztessenek, s ne izgathassanak a kormány jelöltjei ellen. Ezt a reformot minden kormány betervezhetné volna csak ez nem, mely panamában született és ebben a fertőzött levegőben kell elpusztulnia. (Az elnök rendreutasítja.) A sajtószabadság a nemzeté, a jó és rossz megkülönböztetése az egyéniségtől függ.

Az igazságügyminiszternek tisztességes lehet a lépézellent sajtó s tisztességtelen az, mely se pénzért se erőszakért meg nem kapható. A „Budapesti Napló“ a sajtó mintaképe volt, most Balogh előtt se nem komoly, se nem tisztességes. A javaslat cégére a 48-as törvény alap, de azért hurkot vet a sajtó nyaka köré! Itt a szólónak eszébe jut a debreceni csizmadia, aki azt vitta ki, hogy „Csizmadia és kéjgáz“ — s a kérdésre, hogy miért kéjgáz, a felelet az volt, mert „szép“ — Balogh is azt pingálhatja szobája ajtajára:

„Csizmadia és sajtószabadság“ (Derült-ség a baloldalon.)

Barabás Béla beszéde után rátért a nemzetiségi kérdésre.

Bernát Béla közbekiált az elnöklő Szász Károly felé.

— Itt is van egy száz!

Az elnök rendreutasítja. Barabás hevesen védi a közbeszólót, mire őt a mentelmihez utasítják.

Beszéltek még a sajtójavaslat ellen Kelen Béla, Bakó József, Hammersberg L. Tisza István egy kis egy szakaszos törvényjavaslatot terjeszt be, megállapítják a holnapi ülés idejét s 6 órakor volt vége a Ház ülésének.

Tisza Zágrábban.

Tisza István vasárnap reggel érkezett Zágrába s d. e. 9 órakor fogadta a tisztelgőket. Megjelentek előtte valamennyi közös és autonóm hivatal vezetői, a hadtestparancsnokság, a katolikus egyház főpapjai, előkelőbb politikusok és a város vezetői.

D. e. 10 órakor megjelent a tartománygyűlés épületében, hol Medakovic dr, a tartománygyűlés elnöke üdvözölte. A horvát-szerb koalíció klubja konferenciát hívott össze, melyen megjelent Tisza gróf is, hol Mazurancics Bogoszláv dr üdvözölte előbb horvátul, majd németül folytatta beszédét. Tisza németül válaszolt, örömet fejezte ki, hogy a szép horvát fővárost láthatta, majd így folytatta:

— Tovább akarunk a megkezdett uton az élénk tűzött cél elérése végett haladni. Mint a szónok ur igen helyesen megjegyezte, megjelenésem magában véve is jele annak, hogy élénk érdeklődéssel és szívből fakadó jóakarattal viseltetem e szép ország boldogulása és prosperálása iránt.

Nem ad hoc jellegű megállapodásunk. Én a magam részéről sohasem tekintetem annak, hanem olyan megegyezésnek, mely a közös eredményes munka előtt állott akadályokat eltávolította az utból.

A miniszterelnök háromnegyed óra hosszant maradt a klubban és azután a pártönkivüli unionisták klubjába ment, hol a klub elnöke üdvözölte mint kiemelkedő államférfit, aki a horvátokban a magyar nemzet alkotmányos érületébe vetett hitet megszilárdította. Tisza válaszában kifejezte, hogy a munkát, mely Horvátországban az alkotmányos életet újból felébresztette, nem tartja befejezettnek. „Legyenek meggyőződve —

mondotta — hogy országunk érdekében eslekedtek, mikor feléjük nyújtott jobbomat elfogadták.“

Este 6 órakor diszebed volt a bálnál, melyen Zágráb előkelőségéből negyvenen jelentek meg.

Este a Nemzeti színházba ment a miniszterelnök. Mikor már fenn volt a színházban, mintegy 200 fiatalember a színház előtt egy Staresevics-dalt énekelt melynek tartalma, hogy Zágráb sohasem lesz magyar. A rendőrség eloszlatta a tüntetőket. Egyéb feltilt jelenség nem mutatkozott.

Tisza nagyon megvolt elégedve utja eredményével s azt a kijelentést tette:

— Végtelenül kedves volt ez a napom, és azt hiszem nem is marad eredmény nélkül.

Egy százalék pótdóemelés.

A munkanélküliek segélyére.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

Nagyvárad város 1914. évi költségelőirányzatát már ismertettük. Rámutatunk, hogy a város tanácsa csak úgy tudta a köz-költőemelését elkerülni, hogy a szükségleteket a minimumra redukálta, míg a bevételeket emelte. Természetesen ez a költségvetés reálitásának rovására esik, a polgárság érdekeit véli szolgálni ezzel a tanács, bizva a gazdasági válság megszűnésében.

A költségvetést tegnap délután tárgyalta a város pénzügyi szakbizottsága, amelynek ülésén jelen voltak: Rimler Károly elnök, Lukács Ödön, Szücs Géza, dr Molnár Imre, Hofbauer Pál, Németh István, Komlóssy József, Gerő Armin, Reismann Mór, dr Thury László, Kelen Béla, Diamandi

Gondolatok a váravelencei patronázs megnyitására.

Közvetlen utcára nyílnak a váravelencei irgalmas testvérek kápolnájának az ablakai és kicsiny terjedelmű, de mégis egy áhitatba elmerülni akaró lélek számára boldog, csendes, áhitatos fészkek.

Az égbe törő csucs vagy félkörívek, az óriási hajók, az ünnepélyes orgona, a hatalmas márványok, a megszólalásig hű szobrok, a nagy hatásokat keltő képek között a lélek mintegy eltörpül; az emberi alkotás nagyszerűsége az Isten végtelensége előtt térdre int; az ablakokból varázsolt misztikus homály a hit titokteljes világába ragad; de egy kis kápolna, ahol egy tisztalelkű apáca minden finomsága, izlése előmlik, ahol nem az ünnepélyes orgona mély baritonja indítja rezgésbe a lég hullámain, hanem egy kis harmonium imádkozik esendesen folydogáló melódiával, ahol nem nagy márványlépcsők, kórus választ el az oltártól, hanem csak egy futószőnyeggel betertett lépcső: itt nem az Isten nagyságát, hanem közelségét érzem, ami az oltárt egy családi tűzhellyé változtatja, ahol a gondolatok, érzelmek, szívek kieserlődnék, szóval egy kised, boldog otthon a kápolna.

Ennek az imától, énektől és tömjénillattól áradó kápolnának vonzó kedvességét,

családias bensőségét és az Istenhez emelő közelségét vittük át az irgalmas testvérek iskolájába, akik élén a legboldogabb volt az, akit mint főnöknőt tisztelnek; akinek alázatos megjelenése, szerény hangú beszéde Szent Vince szellemét árasztja; igazi irgalmas testvér, aki teljesen átérzi és kifejezésre juttatja az emberi igénytelenséget és lelkének egész meggyőződését, s erkölcsi tartalmát önti ezen szavakba: Isten fizesse meg.

A patronázs céljainak megfelelő, nagy és mégis kedves teremben derült arcú vendégsereg jelent meg, amelyben sugárzó lélekkel jártak az ifjabb és idősebb patronesszek, mintha érezték volna, hogy itt a lélekhódítás egy új tere, ahol leereszkedő szeretettel egy otthont lehet és kell alapítani.

Legyen az új patronázs a hitéletnek az otthona, amelynek imádságos szelleme vonjon mindenkit büvös körébe. Vigye ez a szellem a női szív vonzó gyengédségébe a hitnek azt a férfias erejét, amely ellene tud állani a hitközöny áramlatának, amely meg nem alkuvó nem-et tud mondani mindannak, ami a lélek derült összhangjába nemtelen, perszelő lángot akar dobni.

Legyen az új patronázs egy jobb kor rózsapiros hajnala, amelyben ifjú lelkek tömörülnek, de ezek szerezzenek maguknak ebben az otthonban oly erkölcsi fényt és melegséget, amely nemzedékeknek legyen ne-

velő ereje és féltett kincse. Egy apostoli lélek, akinek ajkán a szavak az erkölcsi tisztaság sugaraiban ragyognak, akinek az élete a csillagos égen járó hitnek üde és tündöklő szinképe, az nemzedékeket menthet, nemesíthet, emelhet.

Legyen az új patronázs a testvéri összetartozás érzetének termékenyítő talaja, ami szívet nyit, fájdalommal felez, örömet kettőz, erőt ad, emel, szeretettel vonz, bilincsel, hódít és boldogít.

A tömeg és erő nemesak a természetben ejt bámulatba és rendit meg, hanem az érzelmekben is van ünnepélyes ereje. Nemesak a vizek tudnak egyesülni a zuhogó Niagarákba, hanem a szív finom hurjai is a fenéges orgona erejéig tudnak fokozódni és kapcsolódni. Ahol többen ugyanazt hiszik, érzik és teszik, ott egy erősítő és felemelő közvélemény alakul ki és tartja fogva a lelkeket, különösen akkor, ha ennek a közvéleménynek alapja nem a változó és röpködő gondolat, színes és hullámzó érzélem, szélszélyes és kiszámíthatatlan akarat, hanem az Égbe és a lélek mélyére nyuló hit, amely az éssnek elveket, az érzelmeknek tisztaságot, az akaratnak erőt ad. Ez által nyer a patronázs egy oly összetartást, amely felülmul mindent, amit az alapszabály és törvény paragrafusai vagy nagy tehetségek nyújthatnak.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készítettnek

Fehér János kötszergyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kapnatók: Irigátorok, fecskendők, gumi-harisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitűnő kivitelben készítettnek. **Telefon 419**

József, Balogh Vilmos, Kőszeghy József, Fényes Manó, Székely Sándor, Lövenstein Zsigmond, Weinberger Lajos, Pásztor Bertalan jegyző.

Rimler Károly megnyitójában üdvözölte a bizottság új tagjait.

Kölcsonból fedezzük a deficitet.

Lukács Ödön tanácsnok, mint előadó nagyszabású exposéban ismertette a költségvetést.

Városi háztartásunk — ugymond — 1914. évre készített terve hü tükre annak a beteges állapotnak, amelyben gazdasági életünk már harmadik éve sanyalódik. Szükségleteink, melyeket a gazdasági fellendülés időszakára nagyra duzzasztott, részben improductív célok költségeinek összetételei, a productív célokot szolgálók pedig nem váltják be mindenben azokat a reményeket, amelyek a virágzó gazdasági élet korában a vállalkozási kedv hozzá fűzött.

Bevételeink, melyek nagyrésztben egyoldalúak s a magán gazdasági tevékenység erő kifejtése szerint változik, most a gazdasági depresszió korában nagy hanyatlást mutatnak. A kiadási tételek e nagymérvű megduzzadása egyfelől, a bevételi források jelentékeny apadása, másfelől a városi háztartás mérlegét passiv irányban oly nagy mértékben lenyomták, hogy e passiv helyzet már-már nyugtalanító.

E nyugtalanságot nem épen a mérleg egyensúlyának megbomlása okozza, nem is az, mintha a községi megterhelés az egyensúlyba való visszaállításához szükséges magán gazdasági erőt már kimerítette volna, hanem az, hogy a magánszolgáltatási képesség a mai gazdasági helyzet mellett a városi pénztár egyensúlyának visszaállítására igénybe nem vehető.

A mai viszonyok között ugyanis, amidőn a jövendelő magántermelés alább hagyott a közterheket hordó iparvállalatok vagy félüzemre mentek át, vagy teljesen megszün-

Azt hiszem, különösen egy patronessz testvérnek a lelke nagyon erős hullámozásba jött, ami ragyogó könnyekben jelent meg, akinek egyetlen gyermeke az apostoli működésre előkészítő rejtett életben elmélkedik, tanul, hogy egész szívet tudjon adni hivatásának.

Patronessz testvérek! Vigyetek a régi és új otthonba mindig egész szívet, mert csakis egy ily lény élvezheti az apostoli örömei édességét. Csak egész szív tud nagy elhatározásokat tennelni, csak egész szív tud az elvállalt apostoli hivatáshoz saját kényelméről és egyéni véleményéről lemondani tudó önfeláldozásig ragaszkodni.

Állandósuljon az a lelki öröm, ami mindnyájunk szívét előntötte. A megnyitás szépsége, eszméi és erkölcsi értéke ne legyen csak pusztán emlék, hanem maradjon meg erőt fakasztó ténynek. A főnöknő egy távozonak azt mondta: Még nem volt ily boldog napom. De mily boldogság fogja eltölteni akkor a szívet, amikor ez a napot az egészséges erkölcsi érzéssel, boldog élettel bíró pártfogoltak serege történelmi nappá fogja avatni. Ez egy oly lélekemelő és boldogító jutalom, amely megérdemel minden ellenértéket, amit az ember idejéből, kényelméből és pénzéből e célra feláldoz.

Szilágyi Dózsa.

tek, a vállalkozás kedvetlen, a gazdasági életet a pessimizmus uralja, — a szolgáltatási képesség a magán gazdasági erőtermeléstől jelentékenyebb mérvben el nem vonható. de az nagyobb részében ingadozó existenciák megerősítésére, erőtlenedő vállalkozások conserválására, általában magán gazdasági élet táplálására meghagyandó.

A beteges gazdasági állapot e követelményei folytán a város tanácsa szerepét abban találta, hogy roboráló eszközökkel a gazdasági szervezet ellentálló képességét erősítve s ilyképp képesítse arra, hogy az maga küzdje le a bajt és maga álljon talpra. Epen ezért a város tanácsa letett ama szándékról, hogy a pénzügyi egyensúly helyreállítása céljából már most az adózó polgárság teherviselési képességét vegye igénybe. Pedig a rendes szükségletek a folyó 1914. évre 585,547 korona emelkedést mutatnak, s ezzel szemben az ugyanezen természetű bevételeknél a legnagyobb optimizmus csak 322,524 korona emelkedést irányozhat elő, — s így miután a kincstári adóalap növekedése folytán előálló adó többlet a mutatózó 263,023 korona különbözetnek csak kisebbik részét fedezi, 180,000 korona hiány fedezésének nyomasztó gondja nehezedik a város tanácsára.

E hiányt egyelőre — jobb meggyőződése ellenére — a beruházási alap kölcsöntekijéből szándékozik fedezni. Tudja nagyon jól a tanács, hogy az ily gazdálkodás a gazdasági paralizishoz vezethet, a mostani kritikus gazdasági helyzet kényszere következtében mégis e veszélyes módszerhez folyamodik. Teszi ezt tisztán azért, mert át kell látnia azon érvelés helyességét, hogy kevesebb veszélyt rejt magában ha gazdasági fogyatékosságának pótlására a módszert a város maga veszi igénybe, mintha annak alkalmazására a községi pótdadó nagyobb arányú felszökötése folytán adózó alanyait kényszeríti. Használja e módszert a város tanácsa a vismajor kényszere alatt ugyan, de öntudatosan s azon szilárd meggyőződésben, hogy a beteg gazdasági szervezetet ez év folyamán nyugton hagyva, lehetővé teszi az erőgyűjtést, amelyet aztán a város háztartása a jövő gazdasági ciklusban a maga számára igénybe vehet s így kedvező időben hozzáfoghat háztartási bajainak orvoslásához. A város tanácsa ugyanis nem lát okot fennforogni a kishitűségre. A város közigazgatási organismusának betegségét ugyanis nem tartja nagyon veszélyeseknek. A helyzet ismeretéből ered azon véleménye, hogy azok a jelenségek, amelyek most előfordulnak, nem organikus betegségek, hanem akut muló bajok, amelyek mint különböző heveny betegségek a leg-egészségesebb szervezetet is megtámadják, de az egészséges szervezet azokat legyőzi és frissebb energia biztosítja fejlődését.

Ezután rátér arra, hogy le kell vonni a tanúságokat is. A tanács a takarékoság aláspontjára helyezkedik. A törvényhatóság a beruházásoknál eltekintett eddig a takarékoságtól s nem tekintették, hogy mi a tényleg szükséges. Elérkezett az ideje, hogy az improductív beruházásokat visszaszorítsuk. A bevételeket kell fejleszteni. Erre szolgál a vigalmi adó és a letelepedési díj kötelezővé tétele. A kiadások növekedése miatt lett a bevételi rovat optimistikus, mert másként az adóemelés elkerülhetlen lett volna. Pedig jól tudjuk, hogy a pénzügyi krízis miatt a bevételek egy része elesik. — Ezek dacára a 180,000 korona hiányt kölcsönből kell fedezni, remélve, hogy a gazdasági helyzet javul.

A munkanélküliek 15,000 korona segélye miatt kell egy százalékkal emelni. A tanács 1914. évi munkaprogramja egyébre nem terjedhet ki, mint a vágóhid építésére és a munkáslakásokra. Talpraesett, ügyes exposeé-ja végén kéri a költségvetés elfogadását.

Rimler Károly polgármester elnök fejtegeti, hogy amikor a tanács magára veszi a felelősséget irreális költségvetéséért, azon okból teszi, mert a nyomoruságos viszonyok mellett nem akarta a polgárság terheit emelni. Rámutat, hogy a legtöbb város az 1914. évre nem volt erre tekintettel s dacára a rossz gazdasági viszonyoknak, költségvetésükben 6–20 százalékkal emelték a közköltséget. E tekintetben mi kivételek vagyunk s a keesegtető példa dacára, nem lépett a tanács erre az utra s nem hozott közköltségetemelés javaslatba. De már most figyelmeztet, hogy ha a költségvetés adatai nem válnak be, mégis csak a közköltséget emeléshez kell nyulni.

Már előbb kellett volna.

Molnár Imre hivatkozik régebbi kijelentéseire, hogy lassankint helyesebb lett volna a közköltséget emelni. A város óriási áldozatok révén halad, fejlődik, luxusszükségleteket elégít ki, de ezzel arányban emelkedik a kiadás s emelni kellett volna a pótdadót, akkor ilyen helyzet nem állott volna elő, hogy kölcsönből fedezzük a hiányt. Helyesli azoknak a városoknak az eljárását, amelyek így jártak el. Elfogadja, bár szükségből a budgetet.

A részletes tárgyalás.

Az általános vita befejeztetvén, a költségvetés részletes tárgyalására tértek át.

A kiadások személyzeti tételénél Gerő Ármán indítványozta, hogy az államsegély terhére 10 új rendőri állást szervezzenek. Ezt megkívánja a város közbiztonsága. Rámutat, hogy a 3. vashid megnyitása folytán is újabb rendőri őrszemekre van szükség.

Szűts Géza és Lukács Ödön ellenző felszólalása után az eredeti tételt elfogadták.

A munkanélküliek segélyezésére beiktatták a kiadások közzé a 15000 koronát.

Felszólalások voltak még a kereskedelmi és iparkamara 3000 koronás segélyénél, a régi vágóhid, a jéggyár tétéleinél s a kiadásokat, valamint a bevételeket elfogadták.

Elhatározták, hogy felkérlik a törvényhatóságot, miszerint a vízvezeték-alap feleslegét a csatornázási alap hiányának fedezésére felhasználhassák.

Elnöklő polgármester ezután kijelentette, hogy a tárgyalás eredményéhez képest, az eddigi 45 százalék közköltséget, a munkanélküliek segélye folytán 1 százalékkal emelkedik, azaz 46 százalékban állapítatik meg.

A költségvetést 15 napi közszemlőre teszik ki s erre vonatkozólag a következő hirdetményt bocsátotta ki a polgármester.

Nagyvárad város házipénztára s házi pénztárában kezelt alapok és alapítványok 1914. évi költségelirányzatai a tanács és pénzügyi szakszervezet együttes ülésében megállapítván, a költségelirányzatok az 1886. évi XXI. t. c. 17. §-a rendelkezéséhez képest a városi számvevői hivatal helyiségeiben 1914. évi január hó 20-tól 1914. évi február hó 3 ig (15 napi) közszemlőre kitétetnek.

Erről a város közönségét azon felhívás mellett értesitem, hogy a költségelirányza-

Kováts Kálmán

mű-asztalos

Nagyvárad, Vámház-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

Készít: egyszerű és mű-bútorokat, teljes lakásberendezés, valamint mindennemű asztalos munkákat. Állandó raktár bel- és külföldi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

tokat s az arra vonatkozó iratokat a közszemlére kitett időben a hivatalos órák alatt bármely adófizető polgárnak megtekinteni joga van s az ellen netaláni észrevételeit az 1914. évi február havi közgyűlés határidejét megelőzőleg 5 nappal írásban a tanács mint állandó választmányhoz beadni jogosított.

Nagyvárad város tanácsa, 1914. január 19-én.

Rimler Károly,
polgármester.

Gazdakörök a vármegyében.

Szervezkednek a gazdák.

A tél dacára is a vármegye gazdaközönsege intenzív munkásságot fejt ki és beszéltet magáról. Nap, nap után, hol az egyik, hol a másik községben gyűléseznek a gazdák és alakítják meg a Gazdaköröket. A gazdáknak ez a szervezkedése igen nagy jelentőségű. Ha még az idén nem is fog meglátszani az eredménye, pár év alatt az egész gazdálkodásunkat képes lesz teljesen átgyúrni, új erős alapokra helyezni.

A szervezkedés most van folyamatban megyeszerte. A gazdakörök alakítására a földművelésügyi miniszter adott ki tulajdonképpen rendeletet, ami azonban nem jelenti azt, hogy akár tetszik akár nem, meg kell alakítani a kört. Hiszen van egy-két község, ahol a lakosság nem képes felfogni a közérdek gondolatát és nem alakítja meg a gazdakört, anélkül, hogy emiatt valaki kérdőre vonná őket.

A legnagyobb apparátussal mégis a központi járásban folynak az alakulások. *Brtsey* Lajos főszolgabíró csaknem mindennap a járásban tartózkodik és mint közigazgatási kiküldött vezeti az alakulási gyűléseket. A hatósági képviselőn kívül részt vesznek a gyűléseken a földművelésügyi kirendeltség kiküldöttei is és közzé informálják a gazdákat teendőik felől.

Vasárnap a székelyhídi járásban Bihar-diószegen és Székelyhídon alakult meg a gazdakör, mindenütt nagy részvét mellett. Itt *Kovácsnay* Marcell főszolgabíró működött közre az alakulási munkálatoknál.

A gazdakör tagjai már az idén is élvezni fogják a tagság előnyeit. A földművelésügyi miniszter ugyanis a kör tagjainak nagyon kedvezményes feltételek mellett ad elsőrendű vetőmagot. Sőt a kormány által adandó egyes gazdasági gépeket is elsősorban a kör tagjai vehetik igénybe.

Ez a megalakulás mindenütt még csak ideiglenes és a legtöbb helyen a községházban van a hivatalos helyiségük. Pár év múlva azonban, mikor a kör már a vetőmagnak és a gépeknek rakodóhelyéül is fog szolgálni, külön épületben nyerne helyiséget szintén a kormány támogatásával.

A biharmegyei alakulások valószínűleg még januárban befejezést nyernek és akkor a miniszteri kirendeltség tovább folytatja a szervezés munkáját a fennhatósága alá tartozó szomszédos vármegyékben. Remélhetőleg két év leforgása alatt az egész ország gazdaközönsege szervezve lesz és akkor meg lehet kezdeni az egységes gazdálkodást is, megfelelő szaktanácsok alapján, kormánytámogatással.

Az Újvárosi Takarékpénztár közgyűlése.

A nagyváradi pénzügyintézetek között elsőnek az Újvárosi Takarékpénztár tartotta meg évi közgyűlését.

A beszámoló igazolta, hogy a fiatal pénzügyintézet aránylag rövid időn, tekintélyes helyet biztosított magának a helybeli pénzügyi piacon. Dacára a nehéz pénzügyi viszonyoknak, az elmúlt évi működés igazolta ugy az igazgatóságának, mint különösen *Pásztor* Ferenc vezérigazgatójának szakértelmét és körültekintő gondosságát. Az elért szép eredményrel a részvényesek teljesen megvannak elégedve s ennek a közgyűlésen kifejezést is adtak.

A közgyűlésen *Gerő* Ármin elnököt s a részvényesek nagy számmal voltak jelen.

A megnyitó után *Pásztor* Ferenc vezérigazgató felolvasta az igazgatóság következő jelentését:

Az 1912. évben kitört hitelválság nyúgveivel jöttünk át az elmúlt 1913. évre s ennek hatása alatt kellett üzleti életünket berendezni. Ez óvatos és körültekintő üzletpolitikával sikerült is oly eredményt biztosítanunk, amely semmiben sem marad mögöttes tavalai mérlegünknek. A viszonyokhoz mérten e kielégítő eredmény mellett még sikerült leszámítolási terheinket is csökkenteni és hivatkozunk arra is, hogy üzletfeleinkkel az egész esztendőn át a legméltányosabban jártunk el, igyekeztünk terheiken lehetőleg csökkenteni, szorult helyzetüket ki nem használni s így programunkhoz, hogy a kis emberek hitelviszonyát támogassuk, a legválságosabb időkben is hűek maradtunk.

A halandóság végzete az elmúlt év november havában legnagyobb fájdalomra kiragadta körünkől *Lakatos* Ede igazgatósági tagunkat, aki intézetünk egyik alapítója és halála napjáig egyik leghívebb embere volt. Elhunyt érdemes kartársunk temetésén testületileg részt vettünk s emléket jegyzőkönyvileg megörökítettük.

Üzleti tevékenységünk kitűnő sikerét és elismert renoméinkat jelenti az az öröndetes körülmény, hogy az elmúlt évben sikerült az „*Adria* Biztosító Társulat” helybeli főügynökségét megnyernünk, melynek kezelése lényegesen emelni fogja bevételeinket. Hogy azonban egyrészt a megbízásra magunkat érdemessé tegyük s így a biztosító társulattal a kapcsolatot még erősebbé tegyük, másrészt pedig a saját jövedelmünket is gyarapíthassuk, ehhez a biztosítási üzletágak minél élénkebb és szorgalmasabb ápolása szükséges. Minden részvényesünk érdeke tehát, hogy bennünket a biztosítási üzletünkben támogasson, amit annyival is inkább megtehet, mert hiszen az „*Adria* Biztosító Társulat” minden ágazatban a legelőnyösebb feltételekkel tud szolgálni, megbízhatósága, üzleti szoliditása pedig régről elismert. Ezen a helyen is felkérjük tehát összes részvényeseinket, üzletfeleinket, hogy bennünket már saját érdekükben is a biztosítási üzletágazatunkban a leghatékonyabban támogatni sziveskedjenek.

Forgalmi adataink egyébként a következők:

I. *Pénztári forgalom.* Bevételek 1913. évben 2,470.468 K 58 f. Kiadások 1913. évben 2,460.393 K 60 f. Pénztárkészlet 1913. december 31-én 10.074 K 98 f.

II. *Betétek könyvecskékre.* Betétek 1913. évben 294.181 kor. 91 fillér, visszafizetések 1913. évben 191.560 kor. 44 fillér, betét állat 1913. december 31-én 102.560 kor. 47 fillér.

III. *Váltó leszámítolás.* Leszámítoltatott 1913. évben 2,088,055 kor. 13 fillér, befolyt 1913. évben 1,510.212 kor. 60 fillér, Váltó állag 1913. december 31-én 577.842 korona 53 fillér. Összforgalom 11,401.658 korona 8 fillér.

A betérjesztett és a felügyelő bizottság által helyesnek talált múlt évi zárszámadásunk szerint a tiszta nyereségünk 5.470 korona leírás után 36.105 korona 16 fillér, melynek felosztására nézve a felügyelő bizottság hozzájárulásával tisztelettel javasoljuk, méltóztassék az alapszabály szerint:

Tartalékra 10 százalék 3610 kor. 50 fill. helyett 3.614 kor. Igazgatóság, felügyelő-bizottság, vezérigazgató, igazg. tanácsosok és tisztviselők alapszabályszerű jutalékára 6.47 kor. 73 fillér. 2500 drb részvény osztalékára egyenként 10 kor., összesen 25.000 korona. Összesen 35.086 kor. 73 fillért adni, míg fennmaradó 1.018 kor. 43 fillér a jövő év számájára vitetik át.

Tisztelettel kérjük, miszerint a bemutatott mérleget elfogadni, a tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslatunkat határozattá emelni s úgy az igazgatóság, mint a felügyelő-bizottságnak az elmúlt üzletévre a felmentvényt megadni méltóztassék.

A jelentést a felügyelő bizottság jelentésével egyhangulag, örömmel elfogadták.

Gerő Ármin elnök rövid beszédben rámutatott, hogy a válságos viszonyok dacára az intézet az elmúlt évben mily szilárdan megállotta helyét s programjához hiven szem előtt tartotta a kisemberek érdekeit. Ezen szép eredményt csak az igazgatóság kitartó és buzgó munkájával érheték el s ezzel rátermettségét is igazolta s biztos reményt nyújt az intézet további biztos fejlődésére.

A tetszéssel fogadott beszéd után a választásokra tórtak át. Megválasztottak igazgatók 3 évre: *Gerő* Ármin, *Kertész* Sándor, *Kertész* Gyula (Budapest), *Leitner* Ferenc (új), *Pásztor* Bertalan, *Reich* Sándor és *Pásztor* Ferenc vezérigazgató.

Felügyelő bizottsági tagok lettek 1 évre, dr *Stern* László elnök, dr *Bánóczy* Kálmán, *Márton* Lajos, *Pásztor* József és *Zboray* Gyula. Igazgatósági tanácsosokká megválasztottak: *Boros* Jenő, *Dorogi* Lajos, *Farkas* István, *Farkas* Jakab, *Glücksman* és *Farkas* cég. *Goldstein* Miksa Gyapju, *Goldstein* Sámuel, *Grünstein* Sámuel, *Herskovits* Mór, *Illyés* József, *Jenny* Jenő, *Klein* Izidor, *Klem* Sándor, *Künstler* Kálmán, *Lédig* Árpád, *Lövy* Salamon Szalárd, *Lévay* Márton, *Leichmann* Fülöp, *Markovits* Herman, *Mózes* Béla Perez, dr *Nagy* Jakab *Miklós* halma, dr *Örley* György, *Pásztor* Ede, *Papp* János, *Rákos* Vilmos, *Révész* Jakab, *Schwartz* Jakab, *Schwartz* testv. cég, *Schwartz* Jakab, *Schwartz* Spitzer és *Neumann* cég, *Schwartz* Farkas, *Stern* Lipót, *Stern* Simon cég, *Singer* Emil *Józsikafalva*, dr *Váli* Péter, *Vadász* Albert, *Weisz* Hermann, *Weisz* Vilmos, *Weisz* József, *Sándor* Abraham, *Szücs* Izsó.

A választások után *Goldstein* Márton elismeréssel telt beszédben megköszönte az igazgatóságnak buzgó működését, amellyel a legválságosabb időben vezette az intézet ügyeit s megóvta a részvényesek és a hitelkereső kisemberek érdekeit.

A közgyűlés az elnök elttetésével ért véget.

ORVOSILAG TÖBB SZÁZ ESET BENAJÁNLAV.
TELEFON 10-39. □ TELEFON 10-39.
KEPESELEK
ORVOSI KÖTSZERÉSZ ÜZLETE
NAGY-VÁRAD „SAS-PASSAGE”
ATJÁRÓ. Ajánlja saját készítményű

sérvkötőit, szupenzoriumok, fecskendők és beteg-
ápolási czikkeit, u. m. egyenestartók,
haskötők, ágytálak, bidég,
anatómiai sérvkötők, amelyek a sérvet állan-
dóan visszatartják, műlá-
bak és művégtagok, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek.
Külön próbatereim női és férfi kiszolgálásra. :: Óriási nagyraktár. :: Tisztviselők és iparosoknak árendemény.

Megjutalmazott kereskedelmi alkalmazottak.

A hosszú szolgálat jutalma.

Karácsony ünnepén a kereskedelmi és iparkamarában hat iparossegédnek osztottak ki jutalmat. A kereskedelemügyi miniszter négy, az iparkamara pedig két segédmunkást tüntetett ki a hosszú és odaadó munkásságukért.

Most érkezett le a kamarához azoknak a kereskedelmi alkalmazottaknak névsora, akiket a miniszter szintén megjutalmazott.

A névsort a kamara állította össze. És elég bizonyosága annak, hogy csak törekvő, szorgalmas alkalmazottak részesülnek most is jutalomban. Olyanok, akik tudnak, de szeretnek is dolgozni, akik nemcsak kizárólag a maguk előnyüket szolgálják, hanem törekedtek a munkaadójuk érdekeit is szemelőtt tartani.

E hó 28-án a kamara teljes ülésén fogják kiosztani a pénzjutalmakat és az elismerő oklevelet.

A következő kereskedelmi alkalmazottakat jutalmazta meg a miniszter:

Id. Schmidt Béla Andrányi Károly és fia, Császár Bendeguz Atilla Hirschmann Ede, Jánosházy Antal Dell'Ortó Károly, Kohn Márton Kurländer és Ullmann-cég alkalmazottai 150—150 korona pénzjutalmat és elismerő oklevelet, Kohn Berta Diósi Ignác fia Lajos és Klein Márton Deutsch Ignác cég alkalmazottjai 100—100 korona pénzjutalmat és elismerő oklevelet kapnak.

A fent elsoroltak közül Császár Bendeguz Atilla már nem él. Néhány héttel azután, hogy kérvényét beadta, az elmebetegek házába került és meg is halt. Császár Bendeguz Atilla évtizedek munkásságát azonban a minisztériumban és a kamarában is méltányolták és így törvényes jogutódjait illeti a 150 korona.

A többi nevek is mind ismeretesek a nagyváradai kereskedő világban. Ugy a kollegák, valamint a munkaadók is igaz örömmel veszik megjutalmaztatásukat.

Titokzatos rablógyilkosság.

Agyonvert gazda.

Rémes rablógyilkosság tartja izgalomban jelenleg a belényesi járás egy esöndes faluját, Kosgyánt. A hegyek közé rejtett, alig megközelíthető falunak még a tizedik határában sincs telefon és így csak hiányosan érkezett jelentés a rémes rablógyilkosságról. Az eset még tegnapelőtt este történt és csak tegnap reggel jutott a hatóság tudomására, amikor már az egész község lakossága fegyverben állott és bosszút lihegve kutatta az erdőt s hegyeket a gyikosok után.

Az esetről tudósítónktól a következőket sikerült megtudni:

Hordán Demeter és testvére János szombat este Belényes felé indultak, hogy ott lovat vegyenek. Hétfő reggelig senki sem tudott róluk semmit. Hétfő reggel Hordán Demeter bevett fejfel érkezett Kosgyánba és rémülten panaszkodott el, hogy mi történt velük szombat este. Előadása szerint alig hagyták el Kosgyán községét, mikor a bozóttal benőtt útszélről két ismeretlen ember ugrott elő felfegyverkezve. Mielőtt Hordán János

védekezhetett volna, az egyik támadó baltával rontott rá s egy csapással földre terítette. Ezalatt a másik támadó bottal támadta meg Hordán Demetert és kétszer fejbevégyta őt is ártalmatlanná tette.

A két ember eszméletlen állapotban fektült a fagyott földön. Ezt az alkalmat arra használták ki a támadók, hogy minden ruhájukat átkutatták és a talált pénzt magukhoz véve elmenekültek. Hordán Demeter később magához tért és bevándorolt a faluba, ahol elpanaszolta az esetet. Az emberek vasvillát ragadva azonnal elindultak a rablók keresésére. Egy részük a rablótámadás színhelyére ment.

A szerencsétlen Hordán János ekkorra meghalt. A támadó baltaesapása ugyanis oly mély sebet ejtett rajta, hogy annak következtében a támadás után felőrára már bekövetkezett a halál. Megállapították azt is, hogy a támadók 500 korona pénzt raboltak el a meggyilkolt embertől. A felfegyverkezett lakosság hiába kutatta át az erdőt a rablók nem akadtak nyomára.

Az esetet bejelentették a csendőrségnek is, mely tegnap egész nap nyomozott. Az eddigi nyomozás adatai szerint a rablógyilkosságot kosgyáni emberek követhették el, mert csak azok tudtak róla, hogy a megölt emberről pénz volt.

Tegnap délután Belényesből kiszállott a bíróság és a helyszínen megtartották a vizsgálatot. A boncolást az esti órákban fogatosították. A csendőrség abban a hiszemben van, hogy a tetteseket még ma sikerül letartóztatni.

Kóbori Rózsi példájának hatása Nváradon.

Hogy kell rövidesen elintézni a cselédet.

A budapesti cselédgyilkosság erős pertraktálása, a laphasábok, tulszinezett leírások és véres részletek nagyon sok újságolvasónak megzavarták a fejét. Különösen az alsóbb régiókban csinált szörnyű pusztítást a két cseléd különös harca. Mert igazán nem volt más, mint egy gazdag cselédnek és szegény cselédnek harca, amelyben a szegény cseléd a gazdagot meggyilkolta.]

Valamennyi cselédnek titkos vágya ébredt egy olyan éjszaka után, amikor végezhetne gazdájával. A városi cselédek anélkül is rendkívül romlottak, hát még egy ilyen szenzációs eset hogy kinyitotta a szemüket.

Azonban *Medgyaszai Jenőné*, a Szigligeti színház kedvelt ballerinája hamarosan megtanította cselédjét, aki szintén lábba esett és gögösen járt-kelt, viselkedett, mert ő is megteheti azt egyszer, amit Kóbori Rózsi megtett Turcsányi Elzával.

Medgyaszai Jenő többször meghagyta cselédjének, hogy keltse fel 8 óra után, mert már 9 órakor próbája van. A cseléd azonban rendszeresen csak 9 óra felé került elő, amikor a tenorista már régen a próbán volt.

Igy történt most is. Nagy későn beállít a drága leány, aki mindössze tizenhat tavaszt ért eddig és kilenckor akarja költeni Medgyaszait.

— Hol járt maga Margit, fakad ki Medgyaszainé, az uram ugyan alaposan elkésett volna, ha magát várja.

— Bánom is én. Velem ne veszekedjen a nagysága.

— Na, mondhatom, maga haszontalan leány!

— Ne pereljen velem a nagysága!

— Hogy mer maga így beszélni az asszonyával! Nem fogja be a száját!

— De nem ám! És nem is tanácslom, hogy fenyegetessen, mert . . .

— Hallja Margit. Ugy megverem, ha még egy szót szól.

— Azt szeretném én látni! Talán bizony a nagysága nem olvasta az újságban Kóbori Róza esetét? . . . No hát úgy nyuljon hozzám a nagysága, hogy én visszaütöm!

De már ekkor esattogott Medgyaszainé két kis tenyere a vakmerő cseléd arcán, aki bölgve rohant le a második emeletről. Azonnal elbocsátották a szolgálatból.

Gyujtogatott az asszony miatt.

Az elhagyott férj.

Hiner Péter nyimoedi jómódu fiatal gazda *Tomele* Prokup leányát vette feleségül a mult évben. A mézesetek azonban nem sokáig tartottak, mert a fiatalok hamar elfelejtették, hogy mi a boldog családi egyetértés és megkezdődött köztük a viszálykodás.

Hol az ebéd miatt vesztek össze, mert hogy nem jól főzött az asszony, de hát ne kívánjon a férj olyan sokat a feleségétől, szép is legyen, szorgalmas is, jól is főzjön. Elég az hozzá, hogy egy családi jelenet után, csattanós befejezésképen a férj megverte a kardos menyecskét.

Az asszony pedig nem szólt semmit, csak szépen hazament az apjához, *Tomele* Prokuphoz, elpanaszolta a baját, s az apja azt mondta neki:

— Jól tetted lányom, nem is engedlek vissza többet ahhoz a semmiházihoz. Nem hogy megköszönte volna, hogy feleségül mentél hozzá.

Hiner Péter bizony nem sokáig bírta az egyedüllétet. Olyan hideg volt most hozzá a szép fehér ház, a tiszta szoba, a kert, meg a hangos udvar.

Egy ideig buslakodott, azután elhatározta, hogy akárhogy is, de visszahozza az asszonyt.

Elment az apjához, Prokupékhoz. Könyörgött a feleségének, hogy jöjjön vissza hozzá, úgy fog vele bánni, mint egy falat kenyérrrel, soha többé egy rossz szót sem fog mondani. Az asszony nem szólt semmit. Anál inkább lármázott az apja.

— Takarodj ki a házból, semmi közöd a lányomhoz, eredj vissza, ahonnan jöttél. És többet be ne merd tenni a lábad ide, mert kirepülsz.

A férj tovább könyörgött, majd fenyegetőzni kezdett.

— Add ide a lányod, míg jól van dolgod, jogom van a feleségemhez. Különben megbánjátok mindaketten. Ha nem jön haza estére az asszony, leég a fejetek felett a tető, s akkor nem lesz hova menjen haza.

És estére tényleg meggyulladt *Tomele* Prokup udvarában a ház mellett levő disznóól. Szerencsére idejekorán észrevették a tüzet s így nem történt nagyobb baj.

A nagyváradai esküdtbíró tegnap kezdte tárgyalni az ügyet *Szóllóssy* törvényszéki bíró elnöklete alatt. A vádlott tagadja tettét, a tanuk azonban ellene vallanak.

Ítélet ma délre várható.

Uri fehérnemű, «FOWNES»
keztyű, «Habig» kalap, ere-
deti ANGOL CIPO

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

HIREK

Tájékoztató.

Január 22. Rendkívüli városi közgyűlés délután 3 órakor.

Január 22. Váradvelencei takarékpénztár közgyűlése d. u. 4 órakor.

Január 25. d. u. 3 ó. Nagyvárad Athletikai Club közgyűlése a városházán.

Január 24. Táncestély a Kaszinóban.

Január 25. Nagyvárad Takarékpénztár közgyűlése d. e. 10 órakor.

Február 1. Gazdasági és Iparbank közgyűlése d. e. 10 órakor.

Február 1. Evang. nőegylet teóosztálya a Sasban.

Február 6. A velencei Kath. Kőr teaestélye.

Február 8. Izs. nőegylet teauszurja a Ker. Csarnokban d. u. 5 órakor.

* A váradvelencei patronázs megnyitása. Vasárnap, igazi bensőséges ünnep keretében nyílt meg a váradvelencei patronázs. A kápolnában Halász Gyula plébános tartotta a Veni Sanctet; a megnyitás ünnepélye pedig az Irgalmas testvérek iskolájában történt, amelyre előkelő közönség gyűlt egybe. Sikerült feljegyezni: özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné, özv. Óváry Sándorné, özv. Grunwald Henrikné, özv. Olasz Ákosné, özv. Kolozsváry Sándorné, Kazinczy Mária, Óváry Klári, Schwarz Gabi, Jablonszky nővérek, Szabó Erzsébet, Halász Gyula, Gálfy Sándor, Kreznerics Gyula, Szilágyi Dózsa, stb. továbbá a főnöknő és az Irgalmas testvérek. A megnyitó beszédet Szilágyi Dózsa tartotta, aki a patronázs célját ismertette, amely a hitélet otthonává avatja az együletet. Majd ajánlotta az ifjú együletet Halász Gyula plébános apostoli buzgalmába, aki meghatottan válaszolt, örömeinek és hálájának adott kifejezést, hogy plébániáján a hitélet újabb kertje nyílt meg, amelyet a megnyitó szónok az Irgalmas nővérek imájába és oltalmába is ajánlott, akik Szent Vince szellemének egy új virágát ápolhatják a patronázsban. Majd az új előjárónőhöz, özv. Olasz Ákosnéhoz fordult, aki ezen apostoli együletben gyermekével, aki jezsuita, felveheti a versenyt és vele lélekben egy lehet. Majd vidám hangulatban elköltött uzsonna következett, a közönség pedig egy szép ünnep emlékével távozott.

* Levélgyűjtőszekrény a villamos kocsiknál. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamarában felmerült az az életrevaló eszme, hogy a villamos kocsi levélgyűjtő szekrényrel látassanak el. Ez által elérné a közönség, de főleg a kereskedők, hogy leveleik este akkor is kivitesse-nek a vasutállomáson levő postához, mikor már nem szedik ki az utcai levélszekrényekből a leveleket. A miniszter a dolog kivitele elé nehézségeket támasztott. Vasárnap e tárgyban értekezlet volt nagyvárad kereskedelmi és iparkamarában, amelyen a

kamara elnökén és titkárán kívül Siket Traján postaigazgató és Szmazsenka Ernő, a villamos vasut igazgatója vettek részt. A kamara kijelentette, hogy készséggel elvállalja nemcsak a szükséges levélszekrények készítésével járó költségeket, hanem a felmerülő kiadások fedezésére is hajlandó. Ilyen körülmények között kilátás van rá, hogy az igen életrevaló terv a közel jövőben megvalósul.

* A Máv új elnökigazgatója. Az államvasutak elnökigazgatói állásában változás következik be: Marx nyugdíjba megy s utódja, Tolnay Kornél a kinevezés jogi tényén kívül szerződési viszonyban lesz az államvasutakkal, mert az elnökigazgató részére statuált hivatali fizetés őt nem elégítette ki és a Máv. a kereskedelmi miniszter, illetve a minisztertanács hozzájárulásával szerződészerű megállapodást kötött javadalmazására és szolgálati kötelezettségére vonatkozólag. Tolnay kinevezése a személyi változásokon kívül maga után fogja vonni a miniszteri ügyosztály és a központi igazgatás jelenlegi szervezetének megváltoztatását is.

* Papp Gusztáv temetése. A tragikus véget ért eskülli igazgató-tanító: Papp Gusztáv temetése holnap délután egy órakor lesz Hájón. A holttestet a család leszállította Budapestről. Nemcsak Nagyváradon, de egész Biharmegyében rendkívül nagy sajnálkozással tárgyálják a derék tanító halálát s általános a hit, hogy az a nagy izgalom ölte meg, melyet leánya kineveztetéséért kellett kiállania s a végén a leányt nem nevezték ki. Egy szegény családban nagy csapás egy ilyen mellőzés, de még hozzá, hogy ezt az apa életével fizesse meg: ez súlyos vád az egész mai rendszer ellen! A temetésen a biharmegyei és nagyvárad tanítószakszervelet fogja magát és koszorút helyez a kiváló kolléga sírjára.

* Bakats Béla jubileuma. A sárréti járás főszolgabírájaak dr. Bakats Bélának 25 éves jubileuma alkalmából, mint már a Tiszántul megírta, a járás közönsége nagyszabású ünnepélyt rendezett. Az ünnepély vasárnap ment végbe Biharnagybajom községében. Az üdvözlő beszédet Ötvös Károly községi jegyző tartotta. Este az ünnepelt tisztelére bankett volt. A járás közönsége pompás emléktárggyal lepte meg a köszönetben álló főszolgabíró.

* Az erdélyi katolikus nagygyűlés vasárnap kezdődött meg Brassóban, ebben a szépen fejlődő s lassan, de határozottan magyarosodó erdélyi városban. A nagygyűlés egészen az országos gyűlések mintájára folyik le, három ünnepélyes, nyilvános üléssel és szakszerű gyűlésekkel. Vasárnap a plébánia-templomban tartott Veni Sancte után 11 órakor volt az első nyilvános ülés, melyen az erdélyi katolikus előkelőségek nagy számmal vettek részt. Ott volt Hohenlohe Egon herceg, plébános is. Majláth püspök akadályozva volt a megjelenésben mert ugyanaznap adta át neki a budapesti egyetem küldöttsége a diszdoktori oklevelet. Helyettese, Zamora Dániel prelátnus nyitotta meg a gyűlést lelkes beszéddel. Dr. Krüger Aladár a katolicizmus feladatait fejtegette a modern életben, a sajtóban, irodalomban, a karitás, az iskola, az egyesületi és hitélet terén. A beszédet folyton meg-megszakította a tetszés megnyilatkozása, végül pedig percekig tartó tapsviharral adott a közönség tetszésének és lelkesedésének kifejezést. Nagy hatása volt Kállay

Ubul alkotmánypárti képviselő, volt főispán s Meisel József esperes beszédeinek is. Este ünnepély volt a Vigadóban. Hétfőn folytatták a tanácskozásokat s este 6-kor volt a második nyilvános ülés. A nagygyűlést, melynek több ezer főnyi résztvevője van — kivált az intelligencia lelkesedik erősen — ma fejezik be.

* Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, Cziáky Sándorné szül. Oláh Irénke életének 27-ik évében szombat este meghalt. Az elhunytat tegnap délután fél 3 órakor temették el a Damjanich-utcai gyászszobától.

* Szigligeti életrajza. A Szigligeti Társaság tudvalevőleg Somlyó Sándort bizta meg Szigligeti Ede életrajzának megírásával. A kiváló író elkészült a munkával. Ezt jelentette tegnap a társaság főtitkárának, aki közölte az irodalmi eseményszámba menő hírt Rádl Ödön kir. tanácsossal, a társaság elnökével. Az elnök folyó hó 22-ére d. u. fél 5 órára választmányi ülést hívott egybe a Gazdasági és Iparbank helyiségébe, amelyen propozíciót tesznek, hogy az illusztris munkát, a szerző a márciusi diszgyűlésen adja át a társaságnak. Egyben elhatározzák, hogy a szerző tiszteletére disztrakomát adnak, a színházban pedig a száz éves évforduló alkalmából diszeloadás lesz.

* A Szent László menedékház közgyűlése. Vasárnap délután tartotta a Szent László menedékház évi közgyűlését dr. Bundala Mihály kanonok elnöklété alatt. A gyűlésen dr. Hoványi Gyula pénztárnok előterjesztette az egylet 1913 évi zárszámadását. Ebből kitűnt, hogy az egylet a múlt évben 28022 korona 12 fillért fordított az elaggottak és az elhagyatott szegény fiúk eltartására. Azonfelül dr. Bundala Mihály elnök a sajátjából 2111 koronát fordított az egylet céljaira, mely páratlan jótékonyágáért a közgyűlés hálás köszönetét nyilvánította ki. A menházban jelenleg 21 felnőtt, többnyire aggastyán vagy nyomorék és 45 gyermek élvez ellátást. A legfiatalabb gyermek 5 éves, a legöregebb aggastyán 80 éves. A menházban a felügyeletet és ápolást az irgalmas nénék gyakorolják.

* Ismét a korcsmák ellen. Pár évvel ezelőtt Biharvármegyéből igen sok község foglalt állást a korcsmák ellen vasár- és ünnepnap való zárvatartása mellett. Ezeket az állásfoglalásokat azonban a miniszter megsemmisítette. A miniszter határozata folytán a korcsmák ellen indított mozgalom minden vonalon megszűnt. Most azonban ismét akadt egy község, Körösbánlaka, mely a fenti célok érdekében tett lépéseket és tegnap az alispánhoz virágos nyelvezetű instanciát intézett. A körösbánlakaiak arra is kéri az alispánt, a korcsmák zárva tartásán kívül, hogy az esetben, ha a korcsmában 15 évnél fiatalabb gyermek jelenik meg és a korcsmáros szeszes italt ad neki, úgy nemcsak a gyermeket, de a korcsmárost is szigorúan büntessék meg. Szép mozgalom, de mit ér ha nem ér célhoz.

* Sikos a járda. Temérdek panasz hangzik fel ismét a sikos járdák ellen. Ugy látszik, ismét meg kell előbb büntetni a háztulajdonosokat, csak azután hintik be a járhatatlan gyalogjárót. A rendőrség igen szigorúan fogja büntetni azokat, akik nem teszik járhatóvá a járdákat.

Hirdetmény. A Polgári Takarékszövetkezet felszámoló 1911—1913. évi 16-ik évtársulatának befizetései a reá eső osztalékkal együtt folyó hó 16-ától kezdve délután 3-tól 5-ig kifizettetnek. Az igazgatóság.

* **Árverés.** Ma délután fél 6 órakor árverés alá kerül 1 drb. Össiben bitangásban talált 5 hónapos sovány ártán malac. Az árverés a városmajorban történik. Mezey Gyula r. kapitány.

* **Uj női zenekar a Koronakávéházban.** Ma és mindennap Neszmélyi Izsóné női zenekara 38-ik Rác Laci kitűnő primás vezetésével mellett közreműködnek: Neszmélyi Izsóné harmonium, Neszmélyi Bózsika hegedű és kuplé énekesnő, Cseresnyés Irmuska hegedű és népdal énekesnő, Ringhoffer Mariska szolista, Reinthaler Margit dalosnő, Andikovits Gizella bőgős és Fonyó Tihamér zongoraművész. A zenekar a legújabb új darabokat adja elő u. m. a Nevetőférfi, Katona dolog, a Mozikirály stb. és az összes klasszikus újdonásokat. Szabad bemenet. Kezdeté este 8 órakor Szíves pártfogást kér Neszmélyi Izsóné karmesternő.

* **Egy jóforgalmu sütőde lakással** együtt átadó betegség miatt, esetleg a ház is eladó. Cim a kiadóban.

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

Áruraktár leredukálása folytán
mélyen leszállított árak
Kossuth-utca
elején.

Kertész S. Sándor
női divatruházában.

Eladásra kerülnek a következő cikkek melynek minőségei elsőrendűek.
Kosztüm, ruha és bluz szövetek.
Selymek, bársonyok. Vászna, schiffonok, asztalneműek.

Posztó, szövet, vászon, plüsch, és csipke függönyök. Ágy- és asztal terítők. Szőnyegek. Mosóbarhetek, zephierek és kartonok. Kész női és férfi fehérneműek. Paplanok. Szőrme áruk.

Menyasszonyi kelengyék
Csipkék, himzések, harisnyák és bélésárúk és itt még sok föl nem sorolt árucikkek. Vidékre mintákat míg a raktár tart nagy készséggel küldök.
Telefon az egész vidékre 10-30.

* **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Váradi, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden szakmába vágó épületmunkát a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegeszelt vasoszlopok, fűveggházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégablak, takaréktűzhelyek. Lev. lap hívásra azonnal megjelennek.

* **Hány ezer szert használnak köhögés ellen?** Európában egyszerűen meg sem lehetne állapítani a sok köhögés elleni szerek számát. Az amerikai ebben is praktikus, az csak olyant használ amiről biztosan tudja, hogy használ azért ott csak a Szilentionum tablettát fog, olesó és biztos. Tudniunkkal itt Váradon is van már a Szent László-téren egy drogeriában 60 fillér árban.

* **Sikkes, elegáns** modell kalapjaimból visszamaradt szép választék, azokat féláron alul árusítom. Gyászkalapokból nagy raktárom van és modell után 4 óra alatt szépen, pedánsan készítek is. Tisztelettel **Ujhelyi Róza** Nagyvárad, Rimanóczy-utca Royál-kávéházzal szemben.

* **Több egyszobás lakás kiadó.** Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **Ha a választást megsemmisítik.** Mi azért is elmegyünk a **Párisi Bazárba a Sas passagéba** és választunk magunknak játékokat, ajándéktárgyakat. báli és farsangi cikkeket.

* **Meghódította a hölgyeket** MLE JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

* **Felhívás.** Átköltözködés miatt az összes raktáron levő árukat fél áron alól kiárusítjuk, u. m.: férfi és női ernyők **óriási választékban**, női, férfi és gyermek téli keztyűk, gallérvédők, női lélekmelegítők, zsebkenők, harisnyák, nyakkendők, férfi és gyermek sapkák, bőr- és aczélárúk és egyéb disztárgyak **óriási választékban**, minden elfogadható áron. — Üzletünket február 1-re a Szent László-téri volt Radó-féle helyiségbe helyezük át. Tisztelettel **KLEIN VILMOS** és **TÁRSA**.

* **Érdekében áll mindenkinek pénzt megtakarítani** ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli idényre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek, trikók, lélekmelegítők, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá csipkék, szallagok, himzések mélyen leszállított árban beszerezhetők.

* **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szichta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Szöllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076

* **Az E. K. A. R. T.** (Egyesült Kereskedelmi- és Autószállítási Részvénytársaság) helybeli fiókja luxus és teherautókat szállít az összes felszerelési cikkekben **Szilágyi Dezső-utca 6. sz. a.** nagy raktárt tart. Telefon: 13-21. A cégnek **Körház-utca 6. sz. a.** pedig minden tekintetben megfelelő nyilvános garázs és javítóműhelye van szakfelügyelet alatt. Telefon: 13-52. Benzin és olaj nagy raktár! A cég felhívja az érdekeltek figyelmét utirányba forduló lámpáira, melyek itt szerezhetők be.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazar épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

* **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított 2 méter és 1 méter 60 cm. hosszúságban Bihar-dobrosd állomáson, legelább egy waggonrakomány (cca 4000 drb.) megrendelhető a Polgári Takarékpénztár r. t.-nél Nagyváradon Kossuth-utca 6. szám. Telefon szám 11—95.

* **Érdekében áll**, hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László és Tsa** úri- és papi szabókat. Meglepő olesó árak. modern szabás, elsőrendű munka **Sal Ferenc** utca 17. Telefon 832 sz.

* **Teljesen ujonnan van átalakítva** a Rimanóczy-étterem Körös-parti helyisége. Gyönyörű délszaki növényekkel van díszítve, pazarul világítva. Minden időben társas összejövetelek, lakodalmak vagy gyűlések alkalmára a n. é. közönség rendelkezésére áll. Elsőrangú magyar és francia konyha, finom borok, kőbányai sörök és előzékeny kiszolgálásról gondoskodik **Fitz Sándor** bérlő.

* **Báli női atlasz cipők** minden színben és fehér bőr cipők 3 koronáért kaphatók, női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v. boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35—39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., caloszik, téli cipők, fehérneműek, uri divatcikkek legolcsóbban beszerezhetők **Feketénél**, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

* **Ingyen javítjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legújómbabb selyem harisnyáig. **Harisnyakötőde** **Bartos és Társa** (a Széchenyi-szállóval szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő „**Bartos harisnyája tartós.**“ Helyi és vidéki telefon-szám 1359.

* **FELHÍVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a most megnyílt **Rác és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Méréselt árak. Nagy Sándor-u. 17.

* **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olesó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagó-kapu mellett.

* **ZOMBOR SÁNDOR** sebész-orvosi műszer-kötszer és testegyenestítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszólást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

Valódi Perzsa szőnyegek

és legfinomabb kivitelű **CSIL-LÁROK** óriási választékban a Budapesti főüzletünkben megérkeztek. Meglepő **OLCSÓ ÁRAK** míg a készlet tart. Megtekinthető **vételkényszer nélkül**

vétel **STERNBERG** és eladás régiség, ékszer és műkereskedés **Szt. László-tér, Kishidfő.**

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Szihta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Fogak és fogsorok úgy haesukba mint aranyba foglalva szápadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

viasgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Legszebb ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek

egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárdá
épületében kaphatók.

A legszebb
kézimunkák

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Kedd: Konventbiztos. (Bemutató.)
Szerda: Konventbiztos.
Csütörtök: Konventbiztos.
Péntek: Katonadolog.
Szombat: Katonadolog.

A konventbiztos. Ma, kedden este kerül bemutatásra dr Farkas Pál, az ismert írónak a fővárosban oly nagy sikert aratott drámája: A konventbiztos, amelynek premierje kétségtelenül nálunk is, megérdemelt elismerésre fog találni.

EGYESÜLETEK

Az önkéntes tűzoltók közgyűlése.

A nagyvárad-i önkéntes tűzoltó egyesület Lukács Ödön parancsnok elnöke alatt a városi székház bizottsági termében szombat este 7 órakor tartotta rendkívüli közgyűlését.

A közgyűlés megnyitása előtt Lukács Ödön elnök az újonnan felvett működő tagoktól az egyesület felavatott zászlajára a fogadalmat kivette, ezután a közgyűlés a parancsnok 1913 évi jelentését egész terjedelmében tudomásul vette.

Az 1913 évi zárszámadást és az 1914. évi költségvetést a közgyűlés elfogadta. Vermes Kornél volt egyeleti pénztárnok lemondása folytán a megüresedett pénztárnoki állásra dr Váli Pétert egyhangulag pénztárnokká és az így megüresedett számvizsgáló állásra Hann Lajost egyhangulag megválasztották.

Lukács Ödön parancsnok kinevezte, illetve előléptette tiszteletbeli parancsnokká: Mezey Gyulát és Kiss Gyulát.

Tb. alparancsnokká: Markovits Lajost, Molnár Lajost és dr Váli Pétert, tb. szakasparancsnokká: Jeremiás Jánost és Madarassy Gyulát, tb. segéd-tiszt: Ifj. Weiserschütz Jánost, őrparancsnokká: Darvassi Dánielt, Szabó Lajost, Kovács Sándort, tb. őrparancsnokká: Réh Ferencet, Czirják Lajost, Fazekas Lajost, Likover Herniket, Sályi Józsefet, Vértes Bernátot, Andriška Kálmánt gépmester helyettesé. Rajvezetőkké: Geresényi Sándort, Hegyi Mórt, Bottházy Lászlót és Kiss Mihályt, tb. rajvezetőkké: Micskey Lajost, Friedmann Edét, Reif Jakabot, Horváth Józsefet, Mózes Imrét, Papp Sándort és Sternberg Edét, őrvezetőkké: Úrögdy Sándort, Kovács Józsefet, Blum Sándort, Szabó Jánost, Gönczy Sándort, Szücs Lukácsot, Kohn Bélát, Kertész Ernőt, tb. őrvezetőkké: Ujlaky Lászlót, Joós Eleket, Tóth Gusztávot, Fleischer Jenőt, Orosz Sándort.

A tűzoltó zenekarba előléptette: Őrmesterekké: Pál István őrmester zenekarvezetővé, Máthé Ferenc őrmester, Kos Jenő őrmester, Török Ferenc őrmester. Őrparancsnokká: Tóth Sándor, Nikolits József, Karsay Mihály. Rajvezetőkké: Kompán Károly, Kimitrás Ferenc és Schlésinger Sámuel. Őrvezetőkké: Furka Sándor, Lévy András, Máthé József és Sztaho Jánost.

A közgyűlés befejeztével az összes tűzoltók az Aranysas vendéglő nagytermében társasvacsorára gyűltek össze és a tűzoltó zenekar hangversenye mellett a legjobb hangulatban a hajnali órákig voltak együtt.

MULATSÁG

A v.-velencei Kath. Kör mulatsága. Az újjáalakult nagyvárad-váralja-velencei Kath. Kör szombaton táncsal egybekötött pomás, úgy anyagilag, mint erkölcsileg sikerült tea-estélyt rendezett. A Kör vezetői és tisztikara derekasan kitettek magukért s fáradhatlan buzgalommal egy kedves estét szereztek a Kör tagjainak és vendégeinek.

A szép mulatságon a következő hölgyek voltak jelen:

Asszonyok: Székely Gyuláné, Szabó Imréné, Akhadesz Istvánné, Lobermayer

Gyuláné, Molnár Istvánné, Gotthard Vilmosné, ifj. Nagy Józsefné, Balogh Lajosné, Matkó Benjáminné, Vértesi Andrásné, özv. Kanauer Károlyné, Stetner Istvánné, Kasza Jenőné, Ternyei Endréné, Hizsnyán Jánosné, Pálcza Viktorné, Molnár Győzőné, Csordás Józsefné, Bánási Mártonné, Barta Jánosné, Farkas Antainé, Gasdovicz Floriánné, Levieezki Béláné, Kovács Ferencné, ifj. Csordás Józsefné, Bodnár Mihályné, Barátki Gyuláné, Ujlaki Zsigmondné, Liszka Gyuláné, Akhadesz Józsefné, Eber Béláné, Huvé Mihályné, Orosz Lajosné, Kományi Ferencné, Wolner Ferencné, Fülöp Mihályné, Kovács Lajosné, Nagy Józsefné, Kerekes Ferencné stb.

Leányok: Vopka Mariska, Vopka Margitka, Balogh Mariska, Paur Gizike, Huvé Rózsika, Kertész Irénke, Sólyom Ilonka, Knauer Margitka, Szabó Erzsike, Moskó Ilonka, Moskó Mariska, Szabó Mariska, Bonessi Rózsika, Kovács Ilonka, Vértesi Mariska, Janó Irmuska, Paur Irénke, Banó Juliska, Magdies Margit, Tanás Gizike, Janesó Jolánka, Ujlaky Mariska, Barátki Aranka, Barátki Irénke, Walner Jolánka, Brünner Emmuska, Szeghy Irmuska, Szidor N. stb.

**IGAZSÁG-
SZOLGÁLTATÁS**

A belényesi rendőr.

Nagyvásár volt Belényesen a múlt év 9-én s így sok bajuk volt a rendőröknek a rendetlen vásári néppel. A köresemében izgága emberek garázdálkodtak, akik között alig lehetett békességet teremteni. Mangra László rendőr vagy 4-5 elázott falusi elázott embert kénytelen volt bekisérni a rendőrségre, mert nem birt velük. Az ő kompániájukban volt Vesze György is, őt azonban nem tartóztatták le, mert nyugodtan viselkedett. Egy ideig várt rájuk, minthogy azonban nem kerültek ki a zárt ajtók mögül, bement a községházára érdeklődni. Alighogy betette a lábát, állítása szerint rátámadt ez a rendőr, Mangra László felpofozta Vesze Györgyöt és bezárta egy cellába, ahonnan csak nagy későre engedték ki. Hivatalos hatalommal való visszaélés miatt indult meg ellene az eljárás. A nagyvárad-i kir. törvényszék büntető bírósága tegnap tárgyalta az ügyet Ember Géza törvényszéki bíró elnöke alatt. A rendőr tagadott, a tanúk azonban ellene vallottak. A bíróság 14 napi fogházra ítélte a harcias rendőrt, aki az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

NYILTÉR

A közkedvelt
Szent János idénysör
sötét és maláta dus (à la
Salvator) hordókban és
palackokban már kap-
ható és megrendelhető

Bognár és Szántó
cégnél.

TÁVIRÁTOK

***

Pallavicini Ede meghalt.

Fiume, jan. 19.

(Saját tudósítónktól.) Órgróf Pallavicini Ede ma 64 éves korában meghalt.

Biztos mandátum.

Dés, jan. 19.

(Saját tud.) Ilosvay Lajos dr. vallás és közokt. államtitkár most járja be kerületét. Désen gróf Bethlen Balázs főispán üdvözölte. A hangulat lelkes a jelölt mellett s egyhangú megválasztása biztos.

Elhunyt főúr.

Sopron, január 19.

(Saját tud.) Gróf Széchényi Kálmán v. b. t. t., a Széchényi család szeniora tegnap 90 éves korában elhalt. Fiai, gr. Széchényi Manó volt miniszter, Széchényi Károly és nagyszámu rokonság gyászolja az elhunyt főurat, aki mindig vezetőszerepet játszott Sopron vármegye életében.

KÖZGAZDASÁG

***

Az Ipartestületi Hitelszövetkezet közgyűlése.

A Nagyváradi Ipartestületi Hitelszövetkezet folyó hó 18-án, vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg XIV-ik évi rendes közgyűlését. Rendes Vilmos elnöklete alatt, az üzletrészes tagok igen nagy arányú érdeklődése mellett. A közgyűlésen képviselve volt az Országos Központi Hitelszövetkezet is Pirovich József képv. főnök által.

Kelen Béla igazgató, aki odaadó buzgalommal, agitással és körültekintéssel vezet ezen, az iparosságra különösen fontos intézetet, előterjesztette az igazgatósági jelentést, amelyeket számbeli adatokkal igazolta, hogy az elmúlt évi általános közgazdasági válság közepette ezen intézet az iparosságnak valóságos jóléti forrása volt, melyből az indokolt, de különösen a kimondottan ipari célu hitelgények mindenkor, és minden mérvben kielégítettek, sőt az igazgatóság az általános munkapangás közepette még ahhoz is hozzájárult, hogy a honvéd tűzérsgéi laktanya szakmunkálatai az érdekelt kisiparosok részére biztosítottassanak és így azok munkával elláttassanak.

Az 1913-ik évi üzleti eredmény ezen erkölcsi siker mellett anyagiakban is teljesen kielégítő volt. A részvénytőke csaknem 6000 koronával, míg a betét állomány csaknem 60.000 koronával emelkedett, mely emelkedéshez Nagyváradi város törvényhatósága is hozzájárult, az által, hogy az intézetnél nagyobb összegű betétet helyezett el.

Az év folyamán kihitelezett váltóra és folyó számla alapon 1.800.000 korona.

Az év végi eredmény 7917.81 kor. nyereség, amely az előző évihez képest 500 koronával több. A nyereségből az üzletrészesekre 5 százalékos osztalék jut, míg a tartalék

lékalap mintegy 1400 koronával dotáltan, végeredményben 18.778 korona összegű.

Az igazgatóság jelentését a közgyűlés Barza József indítványára hálás köszönettel vette tudomásul.

A lejárt igazgatósági tagsági helyekre Czeglédy Jeremiás és Rendes Vilmos 3 évre újból egyhangulag megválasztottak. Választott azonkívül a közgyűlés egy évi megbizatással 30 bíráló bizottsági tagot is.

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	— — —	11.63
Buza májusra	— — —	11.62
Buza októberre	— — —	10.76
Rozs áprilisra	— — —	8.91
Rozs októberre	— — —	8.51
Zab áprilisra	— — —	7.73
Zab októberre	— — —	7.70
Tengeri májusra	— — —	6.65

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény	—	837.50
Osztrák hitelrészvény	—	633.50
4%-os koronajáradék	—	82.75
Osztr. magy. államv.	—	711.—
Jelzálogbank	—	432.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	516.50
Hazai bank	—	287.75
Magyar bank	—	528.—
Keresk. bank	—	3795.—
Rimamurányi	—	638.50
Salgótarjáni kőszén	—	752.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1005.—
Közuti vasut	—	618.50
Városi villamos	—	316.50
Adria	—	569.—
Atlantika	—	—

SZERKESZTŐI PÓTTÁRSULÁS

***

Érdeklődőnek. Helyben.

«Csécselék a márványasztalnál» című közleményünkben világosan látszik a tendencia, hogy Siechermann indítványát nem tartjuk oly félelmesnek, amitől bárki megijedhetne. Maguk a pincérek sem fogadták el ez indítványt, s csak egy töredék írta alá a belépő nyilatkozatot. Tehát még attól is távol vagyunk, hogy a szakszervezet beültesse tagjait a márványasztalok köré. Csigavér! Törzsvendég ön? Hát csak ne reszkessen, mikor semmi-féle ok sincs rá.

A szerkesztésért felelős:

Dr KRÜGER ALADAR.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

279—1914.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. foku iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy a Biho-reanna takarékos és hitelintézet rgt. által felállítani szándékolt tűzifa telep telepengedélyezése tárgyában folyó 1914-ik évi január hó 28-ik napjának délelőtti 10 órájára a Bányasor végén levő és a Krasznér Mór tulajdonát képező telekhez helyszíni tárgyalást tűzött ki amely körülményről az érdekeltek oly figyelemzetéssel értesítetnek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszíni tár-

gyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő felszólamlások figyelembe vétetni nem fognak.

Nagyvárad, 1914. január 5.

Gerő,

rendőrfőkapitány.

3661—1913. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Nagyváradi városi kir. járásbírósnak 1913. évi VIII. 5923. számú végzése következtében dr. Krüger Aladár ügyvéd által képviselt dr. Novák Albert javára 800 oronak s jár. erejéig fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 9550 kor. becsült következő ingóságok u. m.: butorok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek Nagyváradon Teleky-utca 6 szám alatt leendő megtartására 1914. évi január hó 22-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyváradon, 1913. évi dec. hó 31-ik napján.

Várnai Henrik,

kir. bir. végrehajtó.

Meghívás.

Az „Egyesült biharmegyei kereskedelmi bank és központi takarékpénztár r.-t. Nagyváradon, 1914. évi január hó 29-ik napján délután 5 órakor tartja saját helyiségében

rendes évi közgyűlését,

melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1913. évi üzleteredményről, az 1913. évi zárszámadások előterjesztése; a mérleg megállapítása és ennek kapcsán a felmentvény megadása.

2. A tiszta nyereség felosztására vonatkozó határozatal.

3. Az igazgatóság jelentése a tisztai nyugdíjalap állásáról.

4. Az alapszabályok 1., 26., 28., 37. és 44. §§-ának módosítása és az erre vonatkozó jelentés tárgyalása.

5. 16 igazgatói tag választása 3 évre.

6. A felügyelő bizottság elnöke, 6 rendes és 2 póttagjának választása három évre.

7. A megüresedett választmányi tagsági helyek betöltése.

8. Esetleges indítványok.

Nagyvárad, 1914. január hó 19-én.

Az igazgatóság.

Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését, valamint az évi mérleget az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti.

A közgyűlésen az alapszabályok 12-ik §-a szerint csak oly részvényekkel lehet jogokat gyakorolni, melyek az intézet pénztáránál a közgyűlést megelőzőleg egy órával letétettek, vagy pedig ugyanezen időpontig valamely más pénzintézetnél letétben levő részvényekről szóló letétjegy tétetett le a pénztáránál.

Nagyvárad Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság

zárszámadása az 1913-ik évről.

TARTOZIK

M é r l e g s z á m l a.

KÖVETEL

Vagyon	Összeg	Összesítés	Teher	Összeg	Összesítés
Pénztár: készpénzkészletek		57189 07	Alaptőke		1000000 —
Váltótárca		2742114 40	Tartalékalap*		70000 —
Jelzálogkölsönök		1724309 50	Betétek		1307505 39
Előlegek értékpapírokra		80209 —	Hitelezők		259303 47
Értékpapírtárca:			Visszleszámitolás		936761 02
128000— n. é. 4 ¹ / ₂ -os Magy. kor. jár. kötv. à 82—	100860 —		Átruházott jelzálogkölsönök		1693583 71
699600— „ 4 ¹ / ₂ „ „ Tkp. Kpti jelzb.			Lombard kölsön		428000 —
záloglevél . . . . . à 93-50	654126 —		Fel nem vett osztalék 1911—1912.		300 —
10000— n. é. 4 ¹ / ₂ -os Magy. Ált. Tkp. „ 95—	9500 —		Átmeneti tételek: előre beszedett		
24000— „ 4 ¹ / ₂ „ Bpti Tkp. es			kamatok		68755 72
O. Z. r. t. zgl. . . . . „ 95—	22800 —		Nyereség:		
40 drb. Bpti Tkp. és O. Z. Rtg. részv. „ 420—	16800 —		Áthozat 1912. évről	1736 89	
100 „ Magy. Ker. Hitelbank részv. à 200—	20000 —		Ez évi tiszta nyereség	83212 89	84949 78
5 „ Pestí Magy. Ker. Bank „ „ 3600—	18000 —				
14 „ M. Jelz. Hb. conv. nyer. kötv. „ 160—	2240 —				
5 „ 4 ¹ / ₂ -os Magy. Jelz. Hb. kötv. „ 110—	1100 —				
Különféle sorsjegyek és értékek	1000 —				
Függő kamatok	14644 83	861070 83			
Adósok:					
Sebes-Körös vizsab. és árm. társ.	148494 —				
fedezett mellett	45219 —				
bankári követelések	35868 79				
bekebelezett folyószámla köv.	85388 23	314970 02			
Ingatlan		8100 —			
Felszerelés: iroda felszerelés, tre-		12000 —			
sor és safe deposit					
Átmeneti tételek: előre fizetett és		19196 27			
hátralékos kamatok					
		5849159 09	* Ez évi hozzájárulással 80000— korona.		5849159 09

TARTOZIK

Nyereség és veszteség számla.

KÖVETEL

Veszteség	Összeg	Összesítés	Nyereség	Összeg	Összesítés
Tiszti fizetések, napibiztosi díjak			Nyereség áthozat 1912. évről		1736 89
irodabér és üzleti költségek		46479 19	Tiszta kamatjövedelem		174487 90
Adók		22352 27	Leirt követelésekből befolyt		207 20
Leírások: váltóból	8850 75		Különféle nyereségek		17237 77
értékpapírból	28187 77				
felszerelésből	1950 —				
ingatlanból	900 —	39888 52			
Nyereség: Áthozat 1912. évről	1736 89				
Ez évi tiszta nyereség	83212 89	84949 78			
		193669 76			193669 76

Ficzek Jenő
cégjegyző titkár.

Nagyvárad, 1913. december 31-én.

Fleischer Zoltán
főkönyvelő.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Dr Lányi József,
diszelnök.Móricz Pál,
intézeti elnök.Dr Móricz Ernő,
igazgatósági elnök.Gyémánt Mihály,
alelnök.Báró. Szepessy Sokoll József
alelnök.Fodor Izsó,
Dr Thury László,Incze Lipót,
Sas Ede,Schvarcz Miksa,
Zakar Ferencz,Dr Demetrovits Elek,
vezérigazgató.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr Olasz Béla,
elnök.Farkas Kálmán,
Dr Ferdényi Kálmán,Gyémánt Elek,
Kálmán Sándor,
Zakar Kálmán.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és megleti önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakzerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

NYELVEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZT!

vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kszelöket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztály**okban különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bértő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár.

Ha tisztán kezelt jó minőségű és izléses

fűszer és csemegeárúkat

előnyösen és jó kiszolgálás mellett óhajt beszerezni, keresse fel

Özv. Kádár Jánosné

elsőrangú fűszer és csemege kereskedését, bor, pezsgő, déligyümölcsök és cukorkák nagy raktára, kávé és tea közvetlen behozatál.

A jó bornak

nem kell czéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujjonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésű borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Belepési felhívás.

A Polgári Takaréék és Segély-Szövetkezet

Kossuth Lajos-utca 4. szám.

1914. január 1-én megnyitotta 19-ik évtársulatát

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyvárad város és Bihar vármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszőszerinti számu törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. **Vidéki tagok a berizetések postai csekk útján is eszközölhetnek.** Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetések tőkét gyűjtson és, hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozdithatása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatnak:

a) a heti befizetések $\frac{9}{10}$ része erejéig minden további biztosíték nélkül;

b) ingatlanokra;

c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra; d) megfelelő kezesség mellett váltóra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétenkint 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetéti könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósítatnak. **A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.**

A belépni szándékozók felkértenek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni szivesedjenek.

Nagyvárad, 1913. december hó.

Tisztelettel

„A Polgári takaréék- és segély-szövetkezet” igazgatósága.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

$\frac{1}{4}$ lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

A Magyar Földrajzi Intézet

Világatlása,

130 térképlapja 100 fő- és 220 melléktérképet tartalmaz, névjegyzéke pedig több mint 130.000 helynevet.

A mű 16 füzetben lesz teljes, melyek havonta jelennek meg s 8-8 térképet tartalmaznak. Ez az egyedüli magyar nagy kéziatlasz, mely a művelt közönség minden ilyen atlaszszal szemben tamasztható igényét kielégíti. :-

szerkesztik:

Kogutowicz Károly dr.
és Littke Aurél dr.

Ára a 16 füzetnek illusztrált és értékes szöveggel . . . . . 50 K
Ára a füzetekhez való diszes félbörgyűjtőknek . . . . . 10 K
Megrendelhető a diszes felbörkötésű kiadás is (megj. 1914. jul.) 60 K

Három koronás havi részletfizetésre is kapható.
Bővebb felvilágosítást, prospektust, mintalapokat stb. küldenek a könyvkereskedők, vagy a kiadó

Magyar Földrajzi Intézet Részvénytársaság

Budapest, V. Rudolf-tér (Margithid, pesti hidfő.)

Kiadó egy csinosan
butorozott

**kisszoba,
előszobával,**

a III. emeleten, nagyon olcsón,

Szalárdi-utca 9. sz.

MEGNYILT! MEGNYILT!

Az
**új csipke, himzés,
harisnya áruház**

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT! MEGNYILT!

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

Szuperfoszfát Telefon
Műtrágya 969. sz.

kapható 50 kilós zsákokban, szőlőföldek, kaszálók és mindennemű veteményeknek földjavítására. 150-200 kilóval 80-100 korona értékű a terménytöbblet.

Kondor Dezső

cement, cementcső és fedéllemez üzlet.

Nagyvárad, Nagypiacz-tér 1. sz.

Deutsch Simon
bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.

ÉGI LANT

ker. katolikus imádságos és énekes könyv, diszes vászonkötésben

1 K 30 fillérért

kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos

Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takarékos tűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhataleak és ellenzők,

fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén

házhöz szállítva 50 K° zsákokban

kimérve 100 K° 4-20 K és 5 K.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.